

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

[Avaleht](#) > [Riigikohus](#) > Kolleegiumid

Kolleegiumid

HALDUS-, KRIMINAAL- JA TSIVIILKOLLEEGIUM

Teistmisavalduste ning kassatsiooni korras kohtulahendite läbivaatamiseks on Riigikohtus tsiviil-, kriminaal- ja halduskolleegium. Kolleegiumi tööd juhib kolleegiumi esimees. Kolleegiumide esimehed ja koosseisu nimetab Riigikohtu esimehe ettepanekul Riigikohtu üldkogu. Kolleegiumi esimees võib vajadusel oma kolleegiumi töösse ajutiselt kaasata mõne teise kolleegiumi liikmeid.

Kohtuasi vaadatakse läbi vähemalt kolmeliikmelises kohtukoosseisus menetlusseadustes ettenähtud tähtaja jooksul. Asja arutamise kas suulises või kirjalikus menetluses otsustab kohtukoosseis. Kui protsessiosalised pole avaldanud soovi istungist osa võtta, võidakse asja arutada kirjalikus menetluses.

Kui seaduse kohaldamisel tekivad põhimõttelised laadi eriarvamused või peetakse vajalikuks muuta kolleegiumi senist seisukohta, antakse asi lahendada kolleegiumi kogu koosseisule.

Kui soovitakse asuda seisukohale, mis erineb mõne teise Riigikohtu kolleegiumi otsusest või erikogu viimasest otsusest, jätab kolleegiumi kogu koosseis asja läbi vaatamata ja annab selle lahendada kolleegiumidevahelisele erikogule.

Kui asja lahendamine nõuab põhiseaduslikkuse kontrolli, kui on vaja muuta üldkogu või erikogu seisukohta või kui seaduse tõlgendamise seisukohalt on oluline lahendada asi üldkogus, annab täiskosseis asja läbivaatamiseks Riigikohtu üldkogule.

PÕHISEADUSLIKKUSE JÄRELEVALVE KOLLEEGIUM

Riigikohus kontrollib põhiseaduslikkuse järelevalve korras õigustloova akti, selle andmata jätmise või välislepingu vastavust põhiseadusele. Sellekohase taotluse võivad vastavalt põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seadusele Riigikohtule esitada üksnes Vabariigi President, õiguskantsler, kohaliku omavalitsuse volikogu ning esimese, teise ja kolmanda astme kohtud.

Riigikogu võib esitada Riigikohtule taotluse anda seisukoht, kuidas tõlgendada põhiseadust koostoimes Euroopa Liidu õigusega, kui põhiseaduse tõlgendamine omab otsustavat tähtsust Euroopa Liidu liikme kohustuste täitmiseks vajaliku seaduse eelnõu vastuvõtmisel.

Igäihel, kes leiab, et õigustloov akt on põhiseadusega vastuolus, on õigus pöörduda avaldusega õiguskantsleri poole selle õigustloova akti põhiseadusele vastavuse kontrollimiseks. Samuti on võimalik tõstatada õigustloova akti põhiseadusele vastavuse küsimus hariliku kohtumenetluse käigus.

Otse Riigikohtusse võib oma õiguste kaitseks pöörduda [põhiseaduslikkuse järelevalve kohtumenetluse seaduses](#) [1] nimetatud juhtudel. Põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi esimees on ametist tulenevalt Riigikohtu esimees.

Põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumisse kuulub üheksa riigikohtunikku. Üldkogu nimetab Riigikohtu esimehe ettepanekul igal aastal kaks uut põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi liiget ja vabastab kaks staažikamat liiget põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi liikme kohustustest, arvestades haldus-, kriminaal- ja tsiviilkolleegiumi seisukohta ning nende kolleegiumide võimalikult võrdset esindatust.

Põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumisse kuuluvad riigikohtunikud:

Villu Kõve
Peeter Roosma
Nele Parrest
Ivo Pilving
Velmar Brett
Viive Ligi
Ants Kull
Tambet Tampuu
Paavo Randma

Riigikohus lahendab põhiseaduslikkuse järelevalve asju kas põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi või üldkogu istungil. Põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium arutab asju vähemalt kolmeliikmelises koosseisus.

Asi võidakse anda üldkogule, kui:

- taotlus asja läbivaatamiseks on tulnud Riigikohtu teiselt kolleegiumilt;
- tegemist on olulise põhiseaduslikkuse küsimusega;
- selle arutamisel kolleegiumis on jäänud eriarvamusele vähemalt üks kohtunik;
- asja lahendamine üldkogus on vajalik varasema tõlgendus- või otsustamispraktika muutmiseks.

Põhiseaduslikkuse järelevalve korras lahendab Riigikohus järgmisi taotlusi ja kaebusi:

1. kontrollib õigustloova akti vastavust põhiseadusele;
2. kontrollib välislepingu vastavust põhiseadusele;
3. taotlused ja kaebused Riigikogu otsuste peale;
4. kaebused Riigikogu juhatuse otsuste peale;
5. kaebused Vabariigi Presidendi otsuste peale;
6. taotlused tunnistada Riigikogu liige, Vabariigi President, õiguskantsler või riigikontrolör kehtvalt võimetuks oma ülesandeid täitma;
7. taotlused lõpetada Riigikogu liikme volitused;
8. otsustab nõusoleku andmise Riigikogu esimehele Vabariigi Presidendi ülesannetes kuulutada välja Riigikogu erakorralised valimised või keelduda seaduse väljakuulutamisest;
9. taotlused lõpetada erakonna tegevus;
10. kaebused ja protestid valimiskomisjoni otsuste ja toimingute peale.

Riigikohus tunnistab täielikult või osaliselt kehtetuks mis tahes seaduse või muu õigusakti, kui see on vastuolus põhiseaduse mõttega ja mis tahes sättega.

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/riigikohus/kolleegiumid>

Lingid

[1] <https://www.riigiteataja.ee/akt/973817>